

Charakterystyka wolontariatu w Polsce

Każdego dnia spotkać możemy w naszym życiu osoby, które angażują się w przeróżne akcje oraz wydarzenia, niosąc tym samym pomoc innym. Nie pobierają one wynagrodzenia, poświęcając swój czas przykładowo na wsparcie seniorów i osób z niepełnosprawnościami, odrabianie lekcji z dziećmi czy działanie przy organizacji letniego festynu lub zawodów sportowych. Tymi osobami są oczywiście wolontariusze i wolontariuszki.

Wolontariat to aktywność podejmowana dobrowolnie oraz bez wynagrodzenia mająca na celu przyniesienie korzyści osobom nieznajującym się w relacjach rodzinnych z wolontariuszem. Może być ona wykonywana na rzecz środowiska naturalnego, społeczeństwa lub konkretnego celu. Czynności zaliczane do wolontariatu powinny mieć charakter pracy – za ich wykonanie możliwa jest zapłata, jednak osoba wykonująca je nie oczekuje oraz nie otrzymuje wynagrodzenia.

Przykłady wolontariatu

Wolontariat świadczony może być indywidualnie lub w ramach działalności organizacji/instytucji, a jego obszary funkcjonowania rozmaite. Wyróżnić można m.in. poniższe formy organizacyjno-prawnych podmiotów:

- Fundacje, stowarzyszenia lub inne organizacje:
 - organizacja studencka;
 - stowarzyszenie, towarzystwo, federacja;
 - rada rodziców.
- Partie polityczne
- Związki pracodawców lub organizacji samorządu gospodarczego albo zawodowego:
 - koło gospodyń wiejskich
 - zrzeszenie handlu, usług lub transportu
 - organizacja społeczno-zawodowa rolników
- Urzędy, jednostki pomocnicze, instytucje rządowe lub samorządowe lub ich placówki albo inicjatywa będąca częścią działalności tej placówki:
 - ośrodek pomocy społecznej
 - szpital
 - sąd
- Kościoły, wspólnoty i organizacje religijne:
 - rada parafialna
 - kółko różańcowe
 - chór

Raz na pięć lat Główny Urząd Statystyczny publikuje statystyki dotyczące wolontariatu. Raport „Wolontariat 2016” udostępniony w marcu 2018 roku podaje, iż w ciągu 4 tygodni poprzedzających realizację wywiadu około 10,8 mln osób dobrowolnie poświęciło swój wolny czas na wolontariat.

Najwięcej wolontariuszy (25 proc.) deklaruowało podjęcie zajęć zaliczanych do kategorii społecznych i prawnych, takich jak: udzielanie porad prawnych, promocję i wspieranie wolontariatu, rozmowy terapeutyczne, organizowanie i prowadzenie imprez sportowych. Nieco mniej (23 proc.) to wolontariusze z kategorii robotniczej i rzemieślniczej, którzy wykonują m.in. usługi budowlane, remontowe i naprawę sprzętów RTV i AGD. Taką samą część stanowili wolontariusze wykonujący zajęcia proste, jak odśnieżanie, opłacanie rachunków i robienie zakupów.

Pozostałe rodzaje prac zgromadziły od 5 proc. do 14 proc. i są to (w kolejności rosnącej) między innymi prace administracyjne, nauczanie i wychowanie, sprzedaż oraz usługi osobiste i ochrona (w tym strażacy).

Wolontariat pracowniczy

Jak wspomniano wcześniej, wolontariusz może prowadzić swoją działalność indywidualnie lub być zrzeszonym w organizacji lub instytucji. Przykładem drugiej opcji może być wolontariat pracowniczy, który polega na podejmowaniu i wspieraniu przez przedsiębiorcę działalności charytatywnej, na której wykonywanie wyraziły zgodę zatrudnione osoby. Pracodawca w ramach swoich możliwości organizacyjno-ekonomicznych wspomaga swoich pracowników w konkretnych działaniach.

Według raportu z III Ogólnopolskiego Badania Wolontariatu Pracowniczego z listopada 2019 roku przeprowadzonego we współpracy z Forum Odpowiedzialnego Biznesu i Centrum Wolontariatu wynika, iż idea wolontariatu pracowniczego niesie ze sobą szereg korzyści.

Zdecydowana większość (88 proc.) pracowników-wolontariuszy przyznała, że program WP ma wpływ na postrzeganie przez nich swojego miejsca pracy. Wskazują oni również takie korzyści jak zadowolenie z pomagania, rozwijanie nowych kompetencji oraz możliwość poznawania swoich kolegów z pracy w innych sytuacjach.

Pracodawcy wskazują, iż spośród trzech czynników – postrzeganie firmy przez pracowników, przez osoby z zewnątrz oraz przełożenie na wzrost liczby klientów, największy wpływ na wdrożenie programu wolontariatu pracowniczego ma ten pierwszy. Dodatkowo, wyrażają oni opinię, jakoby przy okazji działań charytatywnych u osób zatrudnionych wzrastają umiejętność komunikowania się (100 proc. wskazań), współpracy (95 proc.) oraz zarządzania projektem (86 proc.).

Wykres | Kompetencje podnoszone przez pracowników dzięki WP. N=60. Odpowiedzi z listy + wskazania spontaniczne

III Ogólnopolskie Badanie Wolontariatu Pracowniczego.

Źródło: <http://odpowiedzialnybiznes.pl/publikacje/iii-ogolnopolskie-badanie-wolontariatu-pracowniczego/>

Programowi wolontariatu pracowniczego może towarzyszyć wiele trudności. 52 proc. firm doświadczyło problemów na etapie planowania, gdzie za powód podano najczęściej ograniczone zainteresowanie pracowników. 43 proc. przedsiębiorstw miało trudności podczas realizacji programu, a za powód wskazano najczęściej razę niedopasowanie ilości wolontariuszy do projektu.

Ogólne wnioski raportu kształtują wizję dynamicznego rozwoju tego typu przedsięwzięć, dużą zgodność oczekiwań pracodawców i pracowników oraz podnoszenie kompetencji w obszarach wartościowych dla działania przedsiębiorstwa.

Współpraca organizacji i wolontariuszy z Centrum C 10

Najczęściej w działania wolontariatu angażują się osoby w wieku od 15 do 24 lat (45 proc.) oraz od 35 do 44 lat (41 proc.), które w trakcie 4 tygodni poprzedzających badanie poświęciły na pracę charytatywną średnio 8 godzin. W jaki sposób osoby te znajdują odpowiedni projekt, w który chciałyby się zaangażować?

Metod zainicjowania relacji na linii organizacja – wolontariusz jest kilka. Osoby chętne podjęcia współpracy mogą samodzielnie zgłosić się do interesującego ich podmiotu, o którym dowiedziały się przykładowo obserwując jego działalność. W sytuacji, w której organizacja

potrzebuję wolontariuszy, wykorzystywane mogą być drogi reklamowe. Wspólnym źródłem informacji są centra wolontariatu, działające na zasadzie pośredników.

Funkcję tę może także pełnić Centrum Obywatelskie Centrum C10! Jeżeli są Państwo zainteresowani podjęciem tego typu działalności lub poszukują wolontariuszy, możemy spełnić rolę podmiotu pośredniczącego.

Organizacja chcąc nawiązać współpracę powinna uwzględnić w zgłoszeniu typ swojej działalności, opisać jej zakres, a także przedstawić ilu i jakich wolontariuszy potrzebuje (wiek, doświadczenie, umiejętności, ilość czasu potrzebną do realizacji projektu). Z kolei osoby chętne do podjęcia wolontariatu powinny opisać dziedzinę organizacji, w projekcie której chcieliby uczestniczyć oraz podać informacje o sobie (wiek, doświadczenie, umiejętności, ilość czasu jaki mogą przeznaczyć na pracę wolontariusza).

Wszystkich zainteresowanych prosimy o kontakt z nami i podanie informacji opisanych powyżej. Zgłoszenia mogą się odbywać w poniższy sposób:

- **mailowo:** c10@ipp.expert
- **telefonicznie:** 578 562 000, 793 762 000

Źródła:

Wolontariat w 2016 r.: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/gospodarka-spoeczna-wolontariat/wolontariat-i-praca-niezarobkowa-na-rzecz-innych/wolontariat-w-2016-r-1,3.html>

Praca niezarobkowa - 2016 r.: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/gospodarka-spoeczna-wolontariat/wolontariat-i-praca-niezarobkowa-na-rzecz-innych/wolontariat-w-organizacjach-2016-r-wstepne-wyniki-badania-praca-niezarobkowa-pozagospodarstwem-domowym,2,2.html>

Badania wolontariatu pracowniczego: <http://odpowiedzialnybiznes.pl/publikacje/iii-ogolnopolskie-badanie-wolontariatu-pracowniczego/>